

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ενδεικτικές απαντήσεις

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

A1) α) Δύο προβλήματα που αναδεικνύονται στο συγκεκριμένο απόσπασμα του κειμένου σχετικά με τις συνέπειες των διατροφικών μας συνηθειών στον πλανήτη είναι:

- Οικολογικός αντίκτυπος λόγω των διατροφικών συνηθειών
- Υπερκορεσμός αλλά και υποσιτισμός λόγω του υπερκαταναλωτισμού

β) Στην τελευταία παράγραφο ο συντάκτης του κειμένου καταφεύγει στην επίκληση στο συναίσθημα για να μας πείσει. Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιεί:

- α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο («δεν κληρονομούμε», «δανειζόμαστε») προκειμένου να προσδώσει μια αίσθηση συλλογικότητας (ταύτιση πομπού και δέκτη) σχετικά με τις διατροφικές συνήθειες που οφείλουμε να υιοθετήσουμε, οικειότητα, ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα στο ύφος.
- προστακτική έγκλιση («κατανάλωσε», «στήριξε», «θυμήσου») προκειμένου να τονίσει τις υποχρεώσεις του καταναλωτή απέναντι στο περιβάλλον και τον εαυτό του και να τον προτρέψει να ακολουθήσει μια ιδεατή στάση ζωής.
- Μεταφορά («μαγική συνταγή») για να φορτίσει συναισθηματικά τον δέκτη σχετικά με την αξία της μεσογειακής διατροφής, καθιστώντας τον λόγο πιο κατανοητό και προσελκύοντας το ενδιαφέρον μέσω του εικονοπλαστικού λόγου.

2η δραστηριότητα

A2. α) Θεματική περίοδος: «Η τροφή...ένα υγιές περιβάλλον.»

Λεπτομέρειες: «Για κάθε μπουκιά...ενέργεια.»

Κατακλείδα: «Τελικά,...υγείς.»

β) Θέτουμε: βάζουμε, εξασφαλίζουμε

Ενημερώνοντας: πληροφορώντας, διαφωτίζοντας

Επιχειρεί: προσπαθεί, αποπειράται

3η δραστηριότητα

A.3.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία σε μαθητικό συνέδριο

Προσφώνηση: κυρίες και κύριοι σύνεδροι

Ύφος: επίσημο

Είδος κειμένου: ομιλία επιχειρηματολογίας

Ρηματικά πρόσωπα: α' - β' πληθυντικό, γ' ενικό – πληθυντικό

Πρόλογος: σύντομη αναφορά στην Ημερίδα αλλά και στο άρθρο που δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση»

A' υποερώτημα: γιατί είναι καταστροφικό για τον πλανήτη το μοντέλο διατροφής που επικρατεί σήμερα.

- Η διατροφή μας στηρίζεται στη γη, ενώ η αλλαγή του διατροφικού μοντέλου απαιτεί περισσότερο λίπος, έλαια, κρέας.
- Καταναλώνουμε 1,6 περισσότερους πόρους από όσους προσφέρει ο πλανήτης.
- Υπερεξάντληση πρώτων υλών και φυσικών πόρων.
- Υπεραλίευση.
- Σπατάλη τροφίμων σε επιχειρήσεις φιλοξενίας και εστίασης.

- Προβλέπεται ραγδαία αύξηση του πληθυσμού – 9,7 δισεκατομμύρια το 2050.
- Πολλές τροφές δεν καταναλώνονται και καταλήγουν στα απορρίμματα.
- Καταστρέφεται η πανίδα του πλανήτη και η τροφική αλυσίδα.
- Η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων αποτρέπει τη χρήση φυτοφαρμάκων.

Β' υποερώτημα: γιατί είναι αναγκαίο να αλλάξουν οι διατροφικές συνήθειές μας, για να προστατευτεί ο άνθρωπος:

- Οι γιατροί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, καθώς αυξάνονται παθήσεις που σχετίζονται με την κακή διατροφή, όπως καρδιακά – αγγειακά νοσήματα και καρκίνοι.
- Ο τρόπος διατροφής σε συνδυασμό με την έλλειψη άσκησης, το άγχος και τις συνθήκες ζωής στις πόλεις, καταστρατηγούν την έννοια της ευζωίας.
- Πάρα πολλά νέα παιδιά είναι παχύσαρκα - υπέρβαρα.
- Η σωστή διατροφή εξασφαλίζει την ψυχική μας υγεία, καλύτερο ανοσοποιητικό σύστημα, χάρη στις βιταμίνες, τα μεταλλικά και αντιοξειδωτικά στοιχεία, βελτιώνει την εμφάνισή μας, την εργασιακή και μαθησιακή απόδοση.

Επίλογος: διατροφικές συμβουλές, επιστροφή στη μεσογειακή δίαιτα, εγκατάλειψη του «πλαστικού» φαγητού.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

B1.

Ο Γιωργάκης αποτελεί έναν χαρακτήρα :

-ευφάνταστο και δημιουργικό με καλλιτεχνικές τάσεις («πού έβρισκε τόσες ιδέες κι έφτιαχνε κάθε μήνα κι από μία»)

-πρωτοποριακό και πρωτότυπο στη δημιουργική του έκφραση («μαστοί της Αφροδίτης, μαύρο τριαντάφυλλο», «...έριχνε κόκκινο πιπέρι στη σοκολάτα, λεμονανθό στο σιρόπι...»)

- αισιόδοξο, με θετική διάθεση, πείσμα, πίστη και επιμονή απέναντι στη ζωή παρά τις αντιξοότητες (« Διπλοκλειδωνόταν μέσα στο μαγαζί...», «Δεν σταματούσε η ζωή επειδή ήταν πόλεμος», «μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά»)

- διάθεση προσφοράς, γενναιοδωρίας («μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά», «Μα τι κάνει ... να κάνει;»)

- σεμνό («εκείνος τα έχασε, πρώτη φορά κάποιος έκανε υπόκλιση μπροστά του»)

2η δραστηριότητα:

B2.

α) Τρία σημεία στα οποία φαίνεται ο παντογνώστης αφηγητής είναι:

- « Στον Ξενοφώντα ... στραγάλι»

- «Εκείνος τα έχασε ... γίνονται αυτά»

-« Ο Γιωργάκης έριχνε ... οι Τούρκοι»

β)

-« Μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά,...» : μεταφορά

Με την παραπάνω μεταφορά με ζωντανό και γλαφυρό τρόπο παρουσιάζεται η διάθεση του κεντρικού ήρωα για ζωή, ομορφιά, γλυκύτητα, προσφορά και πρόκληση χαράς και αισιοδοξίας στους συνανθρώπους του.

-«... μα ο Γιωργάκης το τεφτέρι το είχε για ευαγγέλιο» : παρομοίωση

Μέσω της παρομοίωσης τονίζεται η αξία και η σπουδαιότητα που αποδίδεται από τον ήρωα στη δημιουργική του ενασχόληση με τη ζαχαροπλαστική, καθώς αποτελεί μέσο τόσο αυτοπραγμάτωσης και τόνωσης της αυτοεκτίμησής του όσο και έμπρακτης προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο σε μια τόσο δύσκολη συνθήκη.

3η δραστηριότητα:

Η τροφή ως μέσο δημιουργικής έκφρασης, προσφοράς και ανάπτυξης σχέσεων:

Συμφωνώ:

- Η ενασχόληση με τη μαγειρική και τη ζαχαροπλαστική ως καλλιτεχνική δραστηριότητα, αξιοποίηση φαντασίας, έκφραση συναισθημάτων, αποφόρτιση και διαφυγή με ευφάνταστο τρόπο από τις δυσκολίες της καθημερινότητας.

- Μέσο αλληλεγγύης, υποστήριξης, ανθρωπισμού, αλτρουϊσμού και ανιδιοτελούς ενίσχυσης ανθρώπων σε αντίξοες συνθήκες (πυρόπληκτοι, σεισμοπαθείς, πρόσφυγες, άστεγοι, άποροι κλπ.) αλλά και αρμονικής συνύπαρξης και εδραίωσης των ανθρώπινων σχέσεων.

Διαφωνώ:

- Η πίεση, το άγχος, οι απαιτήσεις και οι έντονοι ρυθμοί της καθημερινότητας δεν αφήνουν περιθώρια χρόνου και διάθεσης για ενασχόληση με τη μαγειρική (έτοιμο φαγητό, γρήγορες και εύκολες λύσεις).

- Η αποξένωση των σύγχρονων ανθρώπων, το ατομικιστικό πνεύμα και ο ευδαιμονιστικός υλισμός απομακρύνουν το άτομο από κάθε απόπειρα προσφοράς και ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων.